

Den Haag, 23 september 2010

De vaste commissie voor Economische Zaken, heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Economische Zaken over de brief van 9 juli 2010 «Beleidsdoorlichting Internationaal Ondernemen 2004 – 2008 – Terugkijken met Een Blik Vooruit» (Kamerstuk 30 991, nr. 9).

De minister van Economische Zaken heeft de vragen beantwoord bij brief van [datum]. De vragen alsmede de daarop gegeven antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van der Ham

De giffier van de commissie,
Franke

1

Kunt u een overzicht geven van alle beleidsinstrumenten op het gebied van internationaal ondernemen?

2

Waarom zijn slechts «de dertien belangrijkste» instrumenten doorgelicht?

3

Waarom zijn maar vier van de dertien geselecteerde beleidsinstrumenten extern geëvalueerd? Waarom juist deze vier, afgezien van het criterium «grootste budget»?

4

In welke mate zijn de verschillende beleidsinstrumenten werkelijk effectief? Kunt u toelichten waarop (welk materiaal) de conclusie ten aanzien van de effectiviteit per instrument is gebaseerd?

5

Is het informatiemateriaal dat aan de onderzoekers ter beschikking is gesteld voor de beleidsdoorlichting volledig en uitputtend geweest? Zo nee, waarom niet? Welke informatie is niet ter beschikking gesteld en waarom (toegepaste criteria)?

6

Kunt u aangeven wat de «waarde» van de conclusies ten aanzien van de effectiviteit is?

7

Bent u van mening dat theoretische aannames bij evaluatie van beleid minder relevant zijn en dat deze beleidsdoorlichting dan ook niet leidt tot goede informatie over doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid?

8

Kunt u toelichten welke bestaande beleidsinstrumenten geschikt zijn voor de beleidsopgave van de aankomende periode? Kunt u tevens toelichten waarop dit wordt gebaseerd?

9

Bent u van mening dat evaluaties, over de mate waarin de EVD / Agentschap NL ondernemers die nog geen klant zijn bereikt en informeert, essentieel zijn om de effectiviteit van het beleidsdoel « internationale oriëntatie» te beoordelen? Wanneer wordt deze evaluatie uitgevoerd?

10

Kunt u per beleidsinstrument een concrete, meetbare doelstelling aangeven, zodat duidelijk wordt wat u hiermee precies wilt bereiken?

11

Hoe ziet u de aannames ten aanzien van baten van de economische diplomatie in de maatschappelijke kosten-batenanalyse Financiële instrumenten; een additionele export van 0,5% van het exportbedrag?

12

Bent u voornemens om de effectiviteit van de economische diplomatie (postenstelsel en handelsmissies) te evalueren, zonder daarbij zulke verstreckende aannames te gebruiken?

13

Kunt u toelichten hoe u het verdelingsvraagstuk van de baten van het bedrijfsleven op kosten van de belastingbetaler ziet?

14

Kunt u aangeven welke uitvoeringskosten zijn gemoeid met de verschillende beleidsinstrumenten? Is er een kosten-batenanalyse per instrument uitgevoerd, zowel in financiële zin als in maatschappelijke zin? Zo nee, waarom niet?

15

Kunt u ingaan op de bedrijfsvoeringaspecten en de efficiëntie van het onderdeel van Agentschap NL dat zich bezighoudt met de uitvoering van het beleid met betrekking tot internationaal ondernemen?

16

Kunt u een overzicht geven van de problemen ten aanzien van markt falen met betrekking tot het internationaal ondernemen die in de afgelopen vijf jaar zijn opgelost als gevolg van uw beleid? Welke van deze problemen zouden ook zonder dit beleid zijn opgelost? Kunt u ook een overzicht geven van de problemen die (nog) niet zijn opgelost, inclusief de reden daarvan?

17

Kunt u toelichten waarom u van de begeleidingscommissie, die voor een meerderheid uit ambtenaren en ondernemersvertegenwoordigers bestaat, een onafhankelijk oordeel verwacht over deze beleidsdoorlichting?

18

Hebben de wetenschappers in de begeleidingsgroep een eigen oordeel gevormd?

19

Kunt u aangegeven waarop haar uitspraak dat «het gevoerde beleid en de gehanteerde instrumenten in menig opzicht adequaat zijn geweest» is gebaseerd? Kunt u toelichten wat u verstaat onder «in menig opzicht»?

20

Hoe komt u, op grond van de voor de beleidsdoorlichting beschikbaar gestelde evaluaties, tot de uitspraak dat economische diplomatie duidelijk positieve maatschappelijke baten oplevert? Bent u ook van mening dat deze maatschappelijke baten groter zijn dan de maatschappelijke kosten die de economische diplomatie met zich meebrengt? Welke gevolgen hebben de aangekondigde heroverweging voor het gebruik, de inzet en het effect/resultaat van dit instrument?

21

Bent u van plan in de toekomst het beleid met betrekking tot internationaal ondernemen beter te monitoren? Zo ja, kunt u toelichten op welke manier dat vorm gegeven zal worden?

22

Kunt u toelichten of u vindt dat het ministerie van Economische Zaken zich in de communicatie naar buiten toe duidelijker zou kunnen profileren als ambassadeur voor het internationaal actieve bedrijfsleven? Zo ja, hoe wilt u dit concreet vormgeven?

23

Kunt u aangeven hoe u zorg gaat dragen voor een verdere versterking van de samenhang in het beleid?

24

Bent u van mening dat het overkoepelend beleidskader zoals dat door het onderzoeksbureau EIM wordt gepresenteerd, bruikbaar is als basis voor

verdere beleidsontwikkeling? Zo ja, bent u van plan dit beleidskader ook werkelijk te gaan gebruiken?

25

Kunt u, voor wat betreft het financieel buitenlandinstrumentarium, een overzicht maken waarin de subsidiestromen en/of kredietstromen worden uitgesplitst naar bedrijfsgrootte? Wilt u hierbij zowel een omzetcriterium als een werknemerscriterium gebruiken om het begrip bedrijfsgrootte te operationaliseren?

26

Kunt u aangeven waarom het huidige beleid zo slecht wordt gemonitord en geëvalueerd? Kunt u zelf aangeven in hoeverre de verschillende beleidsinstrumenten doeltreffend zijn?

27

Kunt u aangeven wat nu precies de effecten van het beleid zijn geweest op de vier door EIM benoemde beleidsdoelen en welke effecten ook zonder uw beleid tot stand zouden zijn gekomen?

28

Kunt u toelichten welke bestaande beleidsinstrumenten geschikt zijn voor de beleidsopgave van de aankomende periode? Kunt u tevens toelichten waarop dit wordt gebaseerd?

29

Kunt u toelichten waarom er nog geen evaluaties bekend zijn over de mate waarin de EVD / Agentschap NL ondernemers die nog geen klant zijn bereikt en informeert?

30

Kunt u aangeven welke uitvoeringskosten zijn gemoeid met de verschillende beleidsinstrumenten? Hoe verhouden deze kosten zich tot hetgeen bereikt wordt met de verschillende beleidsinstrumenten?

31

Kunt u uitleggen waarom het budget voor financiële instrumenten de afgelopen jaren fors is gedaald van € 164,1 miljoen in 2006 tot € 115 miljoen in 2008?

32

Kunt u ingaan op de bedrijfsvoeringaspecten en de efficiëntie van het onderdeel van Agentschap NL dat zich bezighoudt met de uitvoering van het beleid met betrekking tot internationaal ondernemen?

33

Kunt u aangeven of er materiaal, zoals evaluaties, bij uw ministerie bekend is, dat niet door onderzoeksbureau EIM is betrokken in de beleidsdoorlichting en welk materiaal dit betreft? Zo ja, kunt u toelichten op grond van welke criteria deze selectie is gemaakt?

34

Kunt u uitleggen waarom u zelf de door te lichten beleidsinstrumenten heeft geselecteerd? Welke beleidsinstrumenten zijn er verder nog?

35

Waarom is gekozen voor de betreffende titel «Terugkijken met een blik vooruit»? Is dit grappig bedoeld? Zo nee, wat is dan de reden hiervoor?

36

Zijn er nog andere economische theorieën dan de neoklassieke theorieën? Kunnen de onderzoekers in het algemeen ook een andere legitimatie voor het overheidsbeleid geven behalve dan vanuit de neoklassieke theorie van markt falen? En voor het beleid met betrekking tot internationaal ondernemen in het bijzonder?

37

Welke sectoren vallen onder het begrip «kansrijke sectoren»?

38

Kunt u een vergelijkend overzicht maken van de 10% Nederlandse bedrijven die exporteert tegenover de 90% Nederlandse bedrijven die niet exporteert, naar sector, omzet, aantal werknemers, productiviteit(groei) en mate van innovatie?

39

Kunt u van de 10% Nederlandse bedrijven per sector, omzet en aantal werknemers aangeven met welke geografische gebieden handelsrelaties zijn, in termen van investeringen naar die gebieden en export naar die gebieden? Wilt u hierbij een onderscheid maken tussen de EU, VS, Oost-Europese landen en de opkomende markten waaronder de Bric-landen (Brazilië, Rusland, India en China)?

40

Waarom is Nederland bepaald geen koploper op het terrein van internationaal ondernemen? Klopt het niet dat Nederland nummer twee van de EU-landen is op het gebied van export in absolute termen?

41

Waarin zit de toe- en afname van het budget dat wordt uitgegeven aan financiële instrumenten, te weten € 132,7 miljoen in 2004; € 164,1 miljoen in 2005 naar € 115,3 miljoen in 2008?

42

Kunnen de resultaten uit de telefonische enquête onder ondernemers worden uitgesplitst naar bedrijfsgrootte (omzet, werknemers) en/of geografische gebieden waarnaar wordt geëxporteerd (EU, VS, Oost-Europese landen en opkomende markten waaronder de Bric-landen)?

43

Wat wordt bedoeld met het «economische postennetwerk»?

44

Waaruit blijkt dat de effecten van de financiële regelingen wisselend zijn?

45

Wat betekenen de termen «effectief», «aannemelijk effectief», «effectiviteit niet bekend maar wel aannemelijk» in tabel 2.7 precies?

46

Waarom is beleidsinformatie in de periode 2004 – 2008 regelmatig gewijzigd?

47

Wat wordt verstaan onder «platforms»?

48

Wat is het «binnenlandnetwerk»?

*Is er wetenschappelijke consensus over de observatie dat productiviteitswinsten vooral worden verkregen door specialisatie? Zijn er geen andere belangrijke bronnen van productiviteitswinsten? Hoe valt de observatie van de onderzoekers te rijmen met onderzoek aan de TU Delft?*¹

¹ Onder andere Ronald Dekker en Alfred Kleinknecht: 'Flexibel werk schaadt groei arbeidsproductiviteit', in: Economisch Statistische Berichten, Vol. 93 (no. 4533S), 18 April 2008, p. 56–60; Storm, Servaas and C.W.M. Naastepad (2009), Labour market regulation and productivity growth: Evidence for 20 OECD countries (1984–2004), Industrial Relations, forthcoming) en de Erasmus Universiteit Rotterdam (onder andere Vermeulen, P.A.M., Van den Bosch, F.A.J., Volberda, H.W. (2006) Complex Incremental Product Innovation in Established Service Firms: A Micro Institutional Perspective, Organization Studies, forthcoming; Jansen, J.J.P., Bosch, F.A.J. van den & Volberda, H.W. (2006), Exploratory Innovation, Exploitative Innovation, and Performance effects of organizational antecedents and environmental moderators, Management Science, forthcoming.